Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U100161

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-01-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лебеденко Євген Олександрович
2. Lebedenko Yevhen O.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 15-12-2020

Спеціальність за освітою: Захист рослин

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.366.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, буд. 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, буд. 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.37, 68.35.03

Тема дисертації:

1. Селекція вихідного матеріалу для створення гібридів соняшнику, стійких до гербіцидів групи сульфонілсечовин
2. Breeding of Starting Material for Creation of Sulfonylurea Herbicide-Resistant Sunflower Hybrids

Реферат:

1. Об’єкт дослідження: особливості селекції соняшнику на стійкість до гербіцидів групи сульфонілсечовин, з високими показниками урожайності та якості продукції. Мета дослідження: теоретичне обґрунтування та практична реалізація методів створення та добору вихідного матеріалу для селекції F1 гібридів соняшнику, стійких до гербіцидів групи сульфонілсечовин. Методи дослідження: загальнонаукові, польові, спеціальні, лабораторні, математично-статистичні. Новизна полягає у вирішенні важливої наукової проблеми щодо стійкості соняшнику до гербіцидів групи сульфонілсечовин та відрізняється від раніше відомих результатів розробкою селекційних методів її підвищення шляхом селекційного обґрунтування методів створення та

добору вихідного матеріалу, самозапилених ліній соняшнику, та їх застосування при створенні F1 гібридів соняшнику. Уперше в Україні розроблено шкалу та методику кількісної оцінки фітотоксичності гербіцидів групи сульфонілсечовин на соняшнику. Обґрунтовано методичні основи створення вихідного матеріалу, що поєднує стійкість до гербіцидів групи сульфонілсечовин з іншими цінними ознаками. Удосконалено схему насінництва ліній-батьківських компонентів F1 гібридів соняшнику, стійких до гербіцидів групи сульфонілсечовин. Набули подальшого розвитку питання успадкування стійкості до трибенурон-метилу, та рівня прояву господарських ознак соняшнику в поколіннях, що розщеплюються. Результати: на основі проведених досліджень, упродовж 2012□2019 рр. створено лінію-відновник фертильності пилку Х 201 В, F1 гібриди Феномен та Равелін. Створено популяції соняшнику, що поєднують стійкість до трибенурон-метилу з високою стійкістю до несправжньої борошнистої роси, з високим вмістом олеїнової кислоти в олії, з ранньостиглістю. Розроблено шкалу кількісної оцінки фітотоксичності гербіцидів групи сульфонілсечовин в польових умовах. Ступінь впровадження: Створені гібриди впроваджено в сільськогосподарське виробництво України. У 2019 році в Інституті рослинництва імені В.Я. Юр`єва НААН на площі 7 га і 5 га отримано насіння гібридів Равелін і Феномен у кількості, достатній для вирощування товарних посівів соняшнику на площі 3000 га. Створені популяції впроваджено у селекційні та наукові програми Інституту рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН України, Інституту олійних культур НААН, Інституту сільського господарства північного сходу НААН. Отримано три авторських свідоцтва на лінію та гібриди соняшнику. Сфера впровадження: наукові установи НААН, НАН і Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, учбові заклади, агроформування АПК України

2. Object: Peculiarities of sunflower breeding for resistance to sulfonylurea herbicides, with high yields and product quality. Objective: Theoretical justification and practical application of methods for creating and selecting initial material for the breeding of sulfonylurea herbicide-resistant F1 sunflower hybrids. Methods: General scientific, field, special, laboratory, mathematical-statistical. Novelty consists in solving an important scientific problem of sunflower resistance to sulfonylurea herbicides and differs from previously known results by development of selection methods to increase it via breeding justification of methods for creating and selecting initial material, self-pollinated sunflower lines, and their use in producing F1 sunflower hybrids. For the first time in Ukraine, a scale and a method for quantitative assessment of sulfonylurea herbicide phytotoxicity on sunflower were developed. The methodical basics of creating initial material that combines resistance to sulfonylurea herbicides with other valuable features were rationalized. The seed production algorithm for lines - parents of sulfonylurea herbicide - resistant F1 sunflower hybrids was improved. The issues of inheritance of tribenuron-methyl resistance and of expression levels of economic characteristics in segregating generations of sunflower were further developed. Results: Based on the studies conducted in 2012-2019, a line - pollen fertility restorer, Kh 201 V, and F1 hybrids, Fenomen and Ravelin, were created. Sunflower populations combining resistance to tribenuron-methyl, high resistance to downy mildew, high content of oleic acid in oil, and early ripening were created. The scale for quantitative assessment of sulfonylurea herbicide phytotoxicity in the field was developed. Degree of Implementation: The produced hybrids have been introduced into the agricultural production of Ukraine. In 2019 at the Plant Production Institute named after VYa Yuriev of NAAS, seeds of Ravelin and Fenomen hybrids in sufficient amounts for commercial cultivation of sunflower on the area of 3,000 hectares have been harvested from 7 hectares and 5 hectares, respectively. The created populations have been introduced in breeding and research programs of the Plant Production Institute named after VYa Yuriev of NAAS of Ukraine, Institute of Oil Crops of NAAS, and Institute of Agriculture of the Northeast of NAAS. Three copyright certificates for the sunflower line and hybrids have been received. Scope of Implementation: scientific institutions of NAAS, NAS and the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine, educational establishments, agrarian enterprises of Ukraine

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кириченко Віктор Васильович
2. Kyrychenko Viktor V.

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Криворученко Роман Володимирович
2. Kryvoruchenko Roman V.

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черчель Владислав Юрійович
2. Cherchel Vladyslav Yu.

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Кириченко Віктор Васильович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Кобизєва Любов Никифорівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.